

E. du Perron Genootschap

Secretaris Petra Mars, Kruisstraat 18, 1353 AN Almere
telefoon 06 31688764 • e-mail: info@edpg.nl • website: edpg.nl

Nieuwsbrief september 2016 – Jaargang 23, nummer 2

Aankondiging Najaarsbijeenkomst op 22 oktober 2016 in Den Haag

Op zaterdagmiddag 22 oktober 2016 vindt de najaarsbijeenkomst van het E. du Perron Genootschap plaats.

Locatie: Letterkundig Museum, De Haag

Adres: Prins Willem-Alexanderhof 5, 2595 BE Den Haag, tel. 070-3339631.

Vanaf 12:00 uur is het museum open, u kunt dan de vaste en tijdelijke tentoonstellingen bezoeken. Zie www.letterkundigmuseum.nl en www.kinderboekenmuseum.nl.

Programma

Vanaf 13:30 uur ontvangst

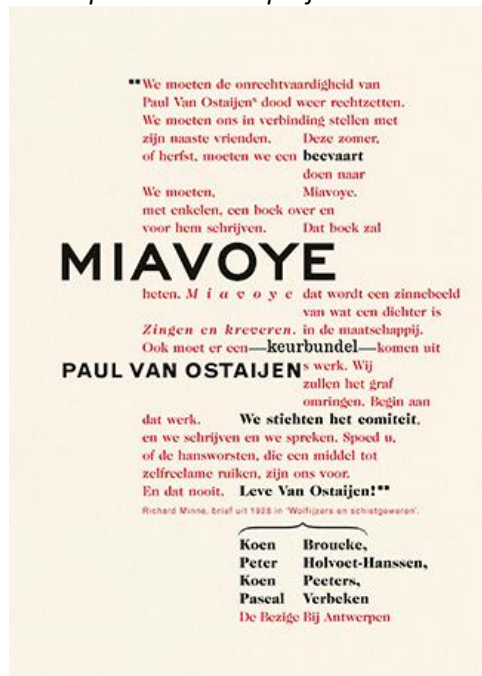
14:00 uur Paul van Ostaijen en E. du Perron

Manu van der Aa geeft een korte inleiding over de relatie tussen Van Ostaijen en Du Perron en over Van Ostaijens verblijf in het sanatorium in Miavoye.

14:45 uur Miavoye

Koen Peeters, Pascal Verbeken, Peter Holvoet-Hanssen en Koen Broucke deden een bedevaart van het graf van Paul van Ostaijen in Antwerpen naar het Waalse dorp Miavoye waar Van Ostaijen in 1928 stierf. Resultaat van hun tocht: een boek en een artistiek project.

Vanmiddag geven Koen Peeters, Koen Broucke en Peter Holvoet-Hanssen een impressie van dit project aan de leden van het EDPG.

16.00 uur borrel tot ca. 17.00 uur.

NB. Meldt u zich s.v.p. **vóór 15 oktober** aan bij info@edpg.nl en neem uw **Museumkaart** mee. Geïnteresseerden zijn van harte welkom!

Impressie voorjaarsbijeenkomst op zaterdag 16 april 2016 in Instituut Blankestijn te Utrecht

Reizen door Insulinde en correspondentie van de gehuwde geliefden van Bellevue tot Bergen

Op 16 april is onze voorjaarsbijeenkomst in het Instituut Blankestijn (instituut voor particulier onderwijs) waar wij opnieuw hartelijk worden ontvangen door directeur Frans van Heijningen.

Na de jaarvergadering (zie verslag hieronder) luisteren we eerst naar de voordracht van *Kees Snoek* over de reizen die Eddy du Perron heeft gemaakt in het zijn zo geliefde Indië.

Er liggen foto's van een aantal plaatsen die hij heeft bezocht

Du Perron is niet zo bekend geworden door zijn beschrijvingen over de natuur, we kennen hem voornamelijk door zijn menselijke verhoudingen en dan is de natuur vaak meer decor. Een voorliefde had Du Perron voor de Preanger: het Indische landschap met ketens van bergen, waarin groen de hoofschotel blijft. Als hij in 1936 samen met zijn gezin terug is in Indië, bezoekt hij diverse plaatsen: zijn ouderlijk huis, de Boroboedoe en de decennia eerder gebouwde hindoeïstische tempels, Tjitjoeroeg en Bandoeng. Van zijn bezoeken maakte hij notities voor zichzelf: aantekeningen in telegramstijl over de plaatsen die hij allemaal heeft bezocht. Dit doet hij niet om te zwelgen, maar om nieuwe indrukken op te doen voor een nieuw te schrijven boek over Indië. Helaas heeft Du Perron dit nooit af kunnen maken. Van zijn eerste trips door Tjitjoeroeg schreef hij wel drie artikelen voor het *Vaderland*, met de bedoeling dat deze in een vaste rubriek zouden worden opgenomen. Helaas vond de redactie de stukken "te moeilijk" voor de lezers.

Deze voordracht is al gepubliceerd in de de Feestbundel ter ere van het afscheid van Olf Praamstra. *Een tint van het Indische Oosten, reizen in Insulinde 1800-1950*.

In mei 1932 doen de geliefden Eddy en Bep bericht van hun huwelijk en vertrek naar het buitenland, maar daarmee woont het paar niet meteen bij elkaar: er staan nl. twee verhuizingen op stapel. Kees Snoek heeft een selectie gemaakt uit de brieven van Eddy en Bep in de periode tussen mei 1932 en mei 1940. *Kees Snoek* (als Eddy), *Wilma Scheffers* (als Bep) en *Reinder Storm* (verbindende teksten) lezen de passages voor en slagen erin – zonder enige uiterlijke gelijkens met Eddy en Bep – hun beider stem en persoon overtuigend tot leven te brengen. In de brieven over de verhuiscomplicaties zien we dat Bep Eddy de volle laag geeft als hij een lening afsluit om de verhuizing en koop van meubels te bekostigen. Haar vader kan hen immers geld lenen en dat zonder rente. Eddy geeft toe en stort het geld terug. De periode in Bellevue is de gelukkigste en meest vruchtbare periode, maar Eddy en Bep zijn door de kommervolle financiële situatie genoodzaakt om naar een goedkopere kamer in Parijs te verhuizen. Als Bep in die periode bij haar vader logeert, schrijft Eddy haar dat hij blij is dat zij even prettig bij haar vader kan zijn. In deze periode doemen Eddy's worstelingen met zijn 'retrospectieve jaloezie' op Beps vroegere geliefde Johan de Meester ook weer op. Dit neemt zulke vormen aan dat hij in januari 1936 zelfs in Nederland verblijft met de bedoeling met dit heerschap 'af te rekenen'.

Ook als het gezin in de periode 1936-1939 in Indië verblijft, corresponderen Eddy en Bep met elkaar, want als zij niet bij elkaar zijn, pakken zij allerlei werkzaamheden aan om geld te verdienen. In de brieven gaat het dan vaak over hun beider gezondheid: Bep kon niet goed tegen het klimaat en Eddy's hartproblemen beginnen hem hier al parten te spelen. Eenmaal terug in Holland volgen de laatste brieven van Eddy vanuit Den Haag, waar hij in het archief werkt, naar Bep in Bergen. Na Eddy's laatste brief van 10 mei 1940 waaruit blijkt dat hij zich helemaal niet goed voelt, blijft het een tijd stil in de zaal, waar de aanwezigen haast ademloos hebben zitten luisteren naar deze boeiende correspondentie.

Jaarvergadering E. du Perron Genootschap, za. 16 april 2016, Instituut Blankestijn, te Utrecht

1. Opening / Mededelingen / Ingekomen stukken

Voorzitter Kees Snoek verwelkomt de 13 aanwezigen, waaronder 12 leden. De presentielijst gaat rond. Bericht van verhindering is ontvangen van: Krijn ter Braak, Wim Hartman, Ronald Havenaar, Wim Hazeu, Ton Phijffer, dhr. Van Veen en de Zanens. Namens het bestuur zijn verhinderd: Manu van der Aa en Arthur van Schendel
Er zijn nu 85 leden. Er was 1 opzegging per 2016. Nieuw lid is John Soedirman, vandaag ook aanwezig.

2. Notulen Algemene ledenvergadering 9 mei 2015 [zie Nieuwsbrief 22(2015)2]

De notulen worden vastgesteld en ondertekend door voorzitter en secretaris.

3. Jaarverslag 2015 van de voorzitter

Zie onderstaande tekst.

4. Financieel jaarverslag 2015, begroting 2017

Kees Snoek leest de toelichting van penningmeester Arthur van Schendel voor.

2015: De kascommissie (Ad Rigters en Gert Selles) heeft de financiële stukken over het jaar 2015 in orde bevonden. Gert Selles licht toe dat de penningmeester net als vorig jaar weer voortreffelijk werk heeft gedaan, alles was goed gespecificeerd en de kascommissie heeft daarom met groot genoegen goedkeuring gegeven. De vergadering dechargeert het bestuur voor het financiële beleid.

2017: De begroting over 2017 wordt goedgekeurd.

De kascommissie wordt met een applaus bedankt voor hun werkzaamheden.

Een nieuwe kascommissie zal bestaan uit John Soedirman en nog een tweede lid (nog vast te stellen). Secretaris Petra Mars stuurt een mail rond met het verzoek zich aan te melden voor de kascommissie.

5. Bestuurssamenstelling

Manu van der Aa, Arthur van Schendel en Kees Snoek zijn herbenoembaar. Manu, Arthur en Kees worden herbenoemd. Het bestuur bestaat nu uit vier personen, dat is in praktijk erg weinig, graag zien zij nog een vijfde bestuurslid toetreden. Het bestuur roept de leden op zich aan te melden.

6. Wat verder ter tafel komt/ Rondvraag / Sluiting

- Corrina van Schendel vraagt of er iets bekend is over het aantal bezoekers aan de website e.duperron.nl. Het bestuur vraagt dit na en bericht hierover in de volgende nieuwsbrief.

- Kees Snoek meldt dat er een nieuw lemma over Du Perron staat in de 2e Dictionnaire André Malraux.

- Reinder Storm vertelt dat 2016 het jaar van het boek is en dat er eind volgende week een stem uitgebracht kan worden op het favoriete boek. Er is een lijst van 100 boeken en het Land van herkomst staat daar ook tussen, bij literatuur van voor de Tweede Wereldoorlog.

[PM170416]

Jaarverslag E. du Perron Genootschap over 2015

In 2014 vierden we op 7 juni ons twintigjarig bestaan alhier, in het Instituut Blankestijn, met een lezing van Carel Peeters en een dramatisering van de correspondentie tussen Eddy du Perron en zijn geliefde Bep de Roos tot aan hun huwelijk op 17 mei 1932. Deze bijeenkomst werd ook bijgewoond door Alain du Perron, zoon van Eddy en Bep. Helaas is Alain op 9 mei vorig jaar overleden. Ik heb hem persoonlijk herdacht in *Cahiers voor een lezer*, nr. 41, maar ik hecht eraan ook in deze jaarrede een eresaluut aan hem te brengen. Alain was een belangstellend volger van het aan zijn vader gewijde genootschap en een genereus mens. Zonder de ruimhartige toegang die hij mij bood tot zijn persoonlijk archief had mijn biografie van zijn vader er anders uit gezien. Alain heeft wat moeten overwinnen om zich te verdiepen in het leven van een vader die hij nauwelijks heeft gekend, maar hij deed dat met een open blik. Enkele reserves die hij aanvankelijk had ten aanzien van de openbaarmaking van allerlei documenten zijn vader betreffende heeft hij in de loop van de tijd laten vallen, en zo kon dan ook op 15 oktober 2015 de website eduperron.nl worden

gelanceerd. Dit project, waarvan hij de voltooiing niet meer heeft kunnen meemaken, is mede dankzij zijn volledige medewerking tot stand gekomen.

Het doet mij genoegen dat wij wederom de gastvrijheid kunnen genieten van het Instituut Blankestijn. Wij danken hiervoor zijn rector Frans van Heijningen. Bij deze gelegenheid wil ik ook Ad Blankestijn herdenken, die dit instituut in 1965 heeft opgericht. Ad Blankestijn wordt op de website van het instituut geëerd als de vader van het particulier onderwijs in Nederland. Hij werd geboren in 1939 en overleed op 29 september vorig jaar in zijn geliefde Ardèche. Zijn naam blijft aan het instituut verbonden.

In 2015 kwamen er kort na elkaar twee nummers uit van *Cahiers voor een lezer*: nr. 41 in augustus en nr. 42 in oktober. Dit laatste nummer lag voor de leden klaar bij de lancering van de website eduperron.nl, op 15 oktober vorig jaar in de aula van de Koninklijke Bibliotheek. Het doet ons groot plezier dat dit project onder de bezielende leiding van Krijn ter Braak en met medewerking van talloze vrijwilligers tot zo'n succesvol resultaat heeft geleid. De ingebruikstelling van de website werd verricht door Du Perrons kleinzoon Edgar, met een spirituele druk op een geprojecteerde knop. Dit evenement was zonder enige twijfel het hoogtepunt van het jaar 2015. De bijeenkomst, georganiseerd in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek, trok ongeveer 200 belangstellenden. Over het beheer van de website op de lange termijn is het E. du Perron Genootschap in gesprek met de Stichting Menno ter Braak en de Koninklijke Bibliotheek/Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren.

Verder wil ik u wijzen op de uitreiking van de E. du Perronprijs 2015 aan Ilja Leonard Pfeijffer, a.s. donderdag 21 april in Tilburg, voorafgegaan door de E. du Perronlezing, die dit jaar gaat over "Europa: utopie en werkelijkheid" en die zal worden uitgesproken door Herman van Rompuy, van 2010 tot 2014 de eerste voorzitter van de Europese Raad. U kunt zich wellicht nog opgeven voor dit evenement, dat om 20.00.u. begint.

Op de agenda van vandaag staat nog de herbenoeming c.q. verkiezing van bestuursleden. Op het ogenblik hebben we slechts vier bestuursleden; idealiter zijn dat er vijf. Ik roep alle leden op diep in eigen boezem te schouwen of zij niet voor enige tijd gewoon bestuurslid willen worden. Het vergt heus niet zoveel tijd, laten we zeggen 5% van de tijd die de meeste mensen besteden aan Facebook. Bestuurslid zijn is daarbij vergeleken misschien een ouderwetse bezigheid, maar wel een onmisbare, in het belang van ons genootschap. Ik zie graag de kandidatuur van leden tegemoet voor die ene vacature in ons bestuur.

Rest mij u een plezierige middag toe te wensen!

Kees Snoek, voorzitter. 16 april 2016

Mededelingen van het bestuur

- Speciaal voor leden van het EDPG hebben wij een aantal exemplaren van de biografie over Robert de Roos van Jurjen Vis in de aanbieding. Titel: *Wanhoop niet! Biografie van componist en diplomaat Robert de Roos*. Robert de Roos (1907-1976) is de broer van Elisabeth du Perron-de Roos. In hoofdstuk IX 'Zwagertje Bob' en elders wordt aandacht besteed aan de Du Perrons. U kunt voor €15,00 (exclusief verzendkosten) een exemplaar bestellen bij het secretariaat: info@edpg.nl

- Ontvangt u de EDPG-Nieuwsbrief nog niet per mail en wilt u dat wel, geeft u dan s.v.p. uw e-mail adres door aan het secretariaat: info@edpg.nl

E. du Perronprijs 2015

Op donderdag 21 april is in Tilburg de E. du Perronprijs 2015 uitgereikt aan Ilja Leonard Pfeijffer voor zijn boeken *Gelukszoekers* en *Idyllen* (beide Uitgeverij De Arbeiderspers) en

zijn columns in *NRC Next*. De jury eert Ilja Leonard Pfeijffer 'als de gestalte van Europese intellectuele verantwoordelijkheid, als oproeper van tegenspraak, als Du Perronist'. De andere genomineerden waren Annelies Verbeke met *Dertig dagen* (De Geus) en Marja Vuijsje met *Het rijbewijs van Nematollah* (Atlas Contact).

Publicaties

- In het Hollands Maanblad, 2016-5, staat een artikel van Ronald Havenaar "Du Perron, Camus en wij".
- In de Groene Amsterdammer van 11 augustus 2016 stond deze ingezonden brief waarin Du Perron, Ter Braak en Vestdijk ten voorbeeld worden gesteld aan de hedendaagse literatuur.

Miniatuurrealisme

In het zomernummer van De Groene Amsterdammer schreef Christiaan Weiits een analyse over de beperkte houdbaarheid van het realisme in de hedendaagse Nederlandse romans. Hij stelt onder meer dat de hedendaagse schrijver in Nederland een miniatuurrealisme boven de grote greep van de verbeeldingskracht stelt. Weiits noemt wel een klein aantal romans van de schrijvers A.F.Th. van der Heijden en Harry Mulisch die opvallen door een ongebruikelijk, on-Nederlands literair experiment en waardeert in dat opzicht ook de stilisten Nescio en A.L. Snijders. Hoewel zijn kritische betoog zeker belangrijk is, vraag ik me af of dit kleine groepje van on-Nederlandse schrijvers niet uitgebreid kan worden.

Ik denk bijvoorbeeld aan de schrijvers Menno ter Braak, Eddy du Perron en Simon Vestdijk. In het Nederlands-Vlaamse literaire tijdschrift Forum (1932-1935) hielden zij in de eerste helft van de twintigste eeuw reeds een kritisch pleidooi voor kwaliteit en vernieuwing in de Nederlandse literatuur. Eddy du Perron, hij had veel gereisd en kende de wereld, hekelde met essays en romans het behoudende literaire klimaat van Holland. terwijl Menno ter Braak opviel door een grote denkkraft en een kritische visie op politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. In zijn schrijverschap accepteerde hij geen compromis, hetgeen ten slotte tot uitdrukking kwam in zijn rigoureuze en zeer dramatische afwijzing van de Duitse bezetting.

Simon Vestdijk ontwikkelde zich tot een van de belangrijkste schrijvers van de vorige eeuw. Hij bezat een universele en kritische geest, was zeer erudiet en een compleet schrijver. Hij had wel veel interesse voor de buitenlandse literatuur en gaf in dagbladen en literaire tijdschriften commentaar op verschenen boeken. In talrijke studies schreef hij over klassieke muziek, geneeskunde en psychiatrie. Zeer terecht werd Vestdijk een aantal keren kandidaat gesteld voor de Nobelprijs voor de literatuur en eenmaal genomineerd.

Misschien kan de inhoud van hun schrijverschap en boeken ons in deze tijd opnieuw inspireren, en komen wij dan los van het onontkoombare eigene van de Nederlandse literatuur. de gelijkvormigheid van ons literatuurlandschap en de vele donkere kamertjes. WIM ADEMA